

Hvordan ta imot konvertitter?

Et ressursdokument for kristne menigheter i Norge

Versjon: 14. mai 2019

Utarbeidet av en bredt sammensatt gruppe fra norske kirkesamfunn og organisasjon

Ført i pennen av Steinar Ims, Mellomkirkelig råd; Endre Stene, Norsk Luthersk Misjonsamband;
Terje Høyland og Andrea G. Lunde, IMI-kirken

Innledning

Dette ressursdokumentet er tenkt som en hjelp for menigheter som tar imot konvertitter. Målet med ressursdokumentet er å gi en grunnleggende og helhetlig innføring i hva det er viktig å tenke på når menigheter møter mennesker som konverterer fra en annen religion, og gjerne med en annen kulturell bakgrunn.

Dokumentet omhandler møter med konvertitter fra alle tradisjoner. Likevel har dokumentet et særlig fokus på konvertitter fra muslimske trosretninger. Dette skyldes at dette er den største gruppen konvertitter vi møter i norske menigheter i dag.

Det er en gave og velsignelse å få konvertitter inn i menigheten. Konvertitter og kristne fra andre land er viktige for kirken i Norge. I møte med vårt felles ønske om å la landet vårt erfare at Herren er god, er troende fra andre land og kulturer en berikelse og mulighet til å nå stadig flere med evangeliet.

Dokumentet peker også på noen av de utfordringene menigheter kan erfare i møte med konvertitter. Dette gjelder for eksempel vår forståelse av hva kristen tro er eller dersom konvertitter søker om opphold i Norge og norske utlendingsmyndigheter er inne i bildet.

Dokumentet foreligger i en kortversjon og en fullversjon. Begge dekker mange tema, og fullversjonen er delt inn i 4 hoveddeler som går dypere inn på forskjellige tema menigheter bør være oppmerksom på, og forholde seg til, i møte med konvertitter.

Ressursdokumentet er tilgjengelig for nedlasting i printbart pdf-format på nettsiden www.kristenkonvertitt.no.

Dokumentet er utarbeidet av en arbeidsgruppe nedsatt av representanter fra en rekke norske kirkesamfunn, misjonsorganisasjoner og interesseorganisasjoner. Bakgrunnen for at dokumentet ble til, er et felles ønske om å utruste lokale menigheter til å ta imot konvertitter på en måte som er til glede og til nytte for enkeltmennesker, trosfellesskap og samfunn. Dokumentet er ikke en enkel oppskrift eller bruksanvisning for hvordan man skal ta imot konvertitter, men peker på viktige praksiser og anliggender menigheter må forholde seg til. Det er avgjørende at den enkelte menighet gjør nødvendige og hensiktsmessige tilpasninger i måten man tar imot konvertitter på, slik at den lokale situasjon møtes best.

Målet er at ressursdokumentet skal være levende og revideres i takt med nye erfaringer og endringer i hvordan asylsaker behandles av forvaltningen i Norge. Gi gjerne tilbakemelding på ressursdokumentet og erfaringer med bruk av det via responskjema på www.kristenkonvertitt.no

Kortversjon

Overordnet om konvertering

Retten til tros- og livssynsfrihet

Retten til å skifte tro, eller velge bort tro, er en fundamental og ufravikelig rett. Den reguleres av menneskerettighetene og av internasjonale konvensjoner som de fleste land slutter seg til. De viktigste reguleringene av retten til tros- og livssynsfrihet finner vi i De forente nasjoners (FN) menneskerettighetserklæring, i Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen og i FNs internasjonale konvensjon om sivile og politiske rettigheter.

Menneskerettigheter er stadig under press og etterfølges ikke i mange land og regioner. Det gjelder også retten til tros- eller livssynsfrihet. Det er også ulike forståelser av i hvor stor grad stater kan regulere denne rettigheten vurdert opp mot spørsmål om helse, utdanning, likestilling, regulering av familieforhold og andre rettigheter.

Frihet til å velge ligger sentralt i vår kristne tro. I tillegg har vi som kristne og som kirker et oppdrag om å nå ut til nye mennesker med budskapet om Jesus Kristus. I dette ligger også et kall til å arbeide for tros- og livssynsfrihet for alle.

Hvordan tror vi?

Kristen tro praktiseres på mange forskjellige måter. Enkeltpersoner, kirkesamfunn og menigheter vektlegger ulike sider ved troen på forskjellige måter: Gjennom forkynnelse og lovsang, sosialt arbeid (diakoni), stillhet og bønn, eller studier av bibeltekster, osv.

Konvertitter gir uttrykk for sin nye, kristne tro på forskjellig vis. De er preget av sin bakgrunn, sitt språk, sin konverteringshistorie, og av de kristne menneskene og fellesskapene de har møtt både før og etter at de har blitt kristne. Våre troshistorier er sammensatt og i stadig utvikling. Det er også tilfellet for konvertitter.

Hvordan kan vi forstå religiøs konvertering?

For mange knyttes omvendelsen til én konkret hendelse eller ett konkret møte med Jesus. Men konvertering er også en lengre prosess, som ofte begynner med at man tar avstand fra tidligere livssyn eller tradisjon. Prosessen er heller ikke over med omvendelsen, men dreier seg om stadig vekst inn i et nytt kristent liv. Disse prosessene kan ta mange ulike veier og er ikke alltid slik vi forestiller oss at de skal være. Det er derfor viktig å være selvkritisk til våre egne forestillinger om hva eller hvordan en konvertitt «skal være».

Hva sier Bibelen om konvertering?

I Det gamle testamentet er historien om Ruts konvertering godt kjent. Hun velger av lojalitet til sin svigermor, å tro på hennes Gud. I Det nye testamentet finner vi beskrivelsen «født på ny» i forbindelse med konvertering. Ordene som brukes på gresk betyr også «ovenfra», og viser til at det er Guds handlinger overfor oss som er avgjørende. Tro og omvendelse er Guds gave til oss (f. eks. Rom 12,1-2).

Anger over tidligere livsførsel er et sentralt tema i tekstene om omvendelse i Det nye testamentet. Jesu lignelser sier at troen på den sanne Gud dreier seg om en endret eller transformert forståelse av Gud og hvordan Gud virker og arbeider i verden (Den bortkomne sønnen, Luk 15,11-32, og lignelsen om arbeiderne i vingården, Matt 20,1-16).

I Apostlenes gjerninger 2,38 sier Peter: «Vend om og la dere døpe i Jesu Kristi navn, hver og en av dere, så dere kan få tilgivelse for syndene, og dere skal få Den hellige ånds gave.»

Paulus snakker om Guds kall til oss (1. Kor 1,2), at «Dere er kjøpt, og prisen betalt» (1. Kor 6,20 og 1. Kor 7,23), Guds frigjøring av oss (Rom 6,17-18), eller Guds nådegave til oss (Rom 3,21-26), på en måte som utdyper bruken av ordet «konvertering».

Hva skal konvertering føre til?

Det nye livet er utdypende beskrevet i Det nye testamentet. I Peters første brev fremgår det at den nye fødsel har etiske, sosiale, og teologiske konsekvenser for hvert enkelt menneske som blir del i et fellesskap som skal leve etter Guds regler. Dette er Guds rike på jorden som virker i verden og mellom mennesker, ut av kjærlighet.

Kjennetegn ved kristen tro

Trosdimensjoner

Troen har ulike dimensjoner. Hos en konvertitt vil disse kunne gjenkjennes:

- Relasjon. Den kristne tro handler om å få en personlig relasjon til den treenige Gud: «Og dette er det evige liv, at de kjenner deg, den eneste sanne Gud, og ham du har sendt, Jesus Kristus.» (Joh 17:3)
- Kunnskap. Troen bygger på bestemte trossannheter. En konvertitt gir sin tilslutning til at Bibelens budskap om veien til frelse er sann, og at det er den eneste veien til Gud.
- Erfaring. En relasjon er konkret og virkelig. Troen gir derfor også erfaringer med Gud. Ulike kirkesamfunn vektlegger dette ulikt og kan ha forskjellig språk for hvilke erfaringer det er snakk om.
- Praksis. En konvertitt lever et nytt liv sammen med Gud. Det får praktiske konsekvenser i livet. Selv om forståelsen og vektleggingen av kristen trospraksis kan være ulik, er noen elementer sentrale for alle kristne.

Dåpsforståelse og dåpspraksis

Gjennom dåpen blir konvertitten medlem av et kirkesamfunn. Dåpen blir slik det ytre «tegnet» på at konverteringen er reell, så langt en kan se. Imidlertid godtar ikke norske myndigheter alltid dåp som bevis på at konverteringen er oppriktig ment.

Kristne kirkesamfunn praktiserer ulike tidspunkt for dåp: Der noen døper raskt etter en omvendelse og gir utfyllende opplæring i etterkant, vil andre gi mer opplæring først, for senere å døpe. Uavhengig av forskjellige tidspunkt for å gjennomføre dåp ønsker kirkesamfunn å gi en grundig trosopplæring. Det kan være gode grunner til å vente med dåp til man er sikker på at konvertitten har forstått både farene man utsettes for ved å døpes, og teologien det innebærer. På den annen side knytter Det nye testamentet dåpen sammen med omvendelsen. Dåp bør derfor ikke utsettes for lenge, om det ikke er særskilte grunner til det. For de fleste konvertitter er dåp uansett et stort steg og et viktig uttrykk for den nye troen. I noen tilfeller kan det like fullt skje at dåp gjennomføres i håp om å få opphold. Likevel vil både tidlig og sen dåp stå trygt hvis den knyttes til god trosopplæring og kristen dannelse.

Utfordringene med at konvertering til kristen tro fører til forfølgelse, er først og fremst knyttet til Islam. Og særlig i den muslimske verden er det en betydelig søkning til den kristne tro. Mennesker begynner å tro på Jesus uten håp om mulighet for opphold i vestlige land. De muslimer som kommer

til Norge og søker kristen tro, fortjener å bli tatt på alvor. Felles for alle er at dåpen er et tydelig tegn overfor andre muslimer om at man virkelig har forlatt islam. Dåpen kan dermed også være inngangen til forfølgelse. Dette bør vi kjenne til når vi forbereder konvertitter til et liv etter dåp.

Uansett dåpssyn er vi enige om at dåpen ikke er det eneste som skal til for å bli frelst. Den kommer som en del av en helhetlig prosess. Søknad om opphold kan ikke vurderes på grunnlag av dåp alene, men like mye på den bekjennelse som konvertitten avlegger, og på grunnlag av den kunnskap, kjennskap, erfaring og trospraksis som konvertitten tilegner seg, bevitnet av menighetens ledere. Imidlertid kan vi som menigheter ofte få en opplevelse av at myndighetene forenkler vurderingen av om konverteringen er reell. Men en troverdighetsvurdering kan ikke gjøres ut fra en enkel sjekklister. Her trengs kjennskap til vedkommende over tid.

Forståelse for kristen tro

Noen opplever en konvertering som et klart oppbrudd med markante endringer i livsførsel. For andre er det en gradvis overgang, der tro og trospraksis tiltar over tid. Uansett bærer konvertitten med seg sin egen bakgrunn, historie og kultur inn i sin nye tro, noe som også gjør at troslivet kan framstå annerledes enn det vi er vant med. Men vår oppgave er ikke å avgi noen objektiv vurdering av en annens tro. Dette handler først og fremst om en personlig relasjon til Gud som vi ikke kan ha full innsikt i. Vår oppgave er å møte alle søkende med tillit og tålmodighet, undervisning og veiledning.

Menigheten i møte med konvertitter

Hvordan møte og gi konvertitter god oppfølging?

Nye troende er en ressurs for våre menigheter og det er ønskelig at alle finner en plass i våre menigheter, enten disse er overveiende etnisk norske eller migrantmenigheter¹. Da man ofte ikke vet hvor lenge konvertitter får anledning til å bli værende, er det viktig at disse får god opplæring og at denne starter raskt. Målet er å utruste dem til å vokse i etterfølgelse av Jesus Kristus, og fortsette denne prosessen også dersom de må forlate menigheten de først kommer i kontakt med. Alle menigheter har ikke ressurser til å starte egne opplegg for konvertitter, og det er heller ikke nødvendig. Det sentrale er at man har en bevisst og samvittighetsfull forståelse av at konvertitter trenger god oppfølging og opplæring. Dette er ikke nødvendigvis noe som krever en spesiell kompetanse, men forutsetter en viss trosmessig modenhet og forpliktelse fra den som skal gi opplæring.

Vi vil trekke frem noen praksiser som legger grunnlaget for god opplæring:

- La noen erfarne kristne jevnlig lese Bibelen sammen med konvertitten og lære ham/henne selv å lese i Bibelen. Hjelp konvertitten til å stille spørsmål til teksten og reflektere over anvendelse i eget liv. Oppmuntre til å lese Bibelen på egenhånd.

Forslag til enkle spørsmål:

1. Hva ser du? Gjenfortell det du har lest.

¹ Menigheter som er dannet av og består i hovedsak av migranter. En migrant er en person som flytter fra ett land til et annet. Ordet omfatter både arbeidsmigranter, flyktninger, utdanningsmigranter, familiemigranter og alle andre som skifter bosted over landegrensene, uavhengig av om flyttingen er frivillig, ufrivillig, lovlig eller ulovlig. (Tønnessen, Marianne. (2018, 2. januar). migrant. I Store norske leksikon. Hentet 3. mai 2019 fra <https://snl.no/migrant>)

2. Hva liker du? Fortell om det som taler til deg.
3. Hva trenger du? På hvilken måte forteller denne teksten deg om noe du trenger i din hverdag, menighet eller familie?

- Inkluder konvertitter i de aktiviteter eller tilbud som allerede finnes i menigheten, og legg vekt på at vedkommende skal bli en del av gudstjenestefellesskapet og av det sosiale fellesskapet
- La konvertitten bli en del av et mindre felleskap i menigheten hvor han/hun får mulighet til å bli kjent med andre kristne og være delaktig i et mindre trosfellesskap. Gi gjerne konvertitten tidlig anledning til å bidra ved å fortelle sin historie, holde andakt, lede eller liknende i slike sammenhenger.
- Det er menigheten som fellesskap som bærer ansvaret for å gi nye troende oppfølging og opplæring. Denne oppgaven kan ikke hvile på enkeltpersoner, men er menighetens kollektive ansvar.
- Mange konvertitter opplever at de mister hele eller deler av sitt sosiale nettverk, og at tilhørighet til familie og andre grupper brytes som en konsekvens av den nye troen. Menigheter må være bevisst på at de, som fellesskap, er kalt til å bli en del av konvertittens nye nettverk og familie i troen.

I slutten av ressursdokumentets fullversjon har vi samlet en oversikt over ressurser av forskjellig omfang og nivå, som kan være til nytte i arbeidet med konvertitter.

Hva med asylsøknad og oppholdstillatelse for konvertitter?

Mange kirkelige aktører har på forskjellige måter fått erfaring med at konvertering kan ha konsekvenser for retten til opphold i Norge. Konversjon er dessverre også noe en del asylsøkere fører som grunnlag i søknader kun som et middel for å få opphold. I møte med denne realiteten er det viktig at menigheter møter mennesker som gir uttrykk for å søke kristen tro, med både åpenhet og bevissthet omkring problematikken.

For å sørge for at en konvertitt er best mulig rustet i møte med en asylsøknad på grunnlag av konvertering, er det klokt å ha fokus på følgende praksiser:

- Hjelp konvertitten til å reflektere over egen konvertering, konsekvenser og følger av avgjørelsen og sitt forhold til tidligere religion.
- Dann et utfyllende bilde av og bli kjent med konvertittens historie og situasjon.
- La konvertitten bidra i alle typer tjenester der det er mulig og det samsvarer med lyst, evner og nådegaver. Ikke vent med å slippe nye troende til, men legg til rette for deltakelse under veiledning. Hjelp konvertitten til å snakke om troen og dele den med andre.
- Ta notater underveis. Skriv ned hvordan den nye troen blir synlig, hvilket inntrykk du sitter med av konvertitten underveis i prosessen, deltakelse i forskjellige aktiviteter, endringer og observasjoner, henvendelser angående dåp eller annet som markerer en overgang i konvertittens liv. Informer konvertitten om hvorfor du tar notater og om at disse må godkjennes av ham/henne dersom de skal brukes i offentlig sammenheng. Hos de fleste ansatte i kirkene er det taushetsplikt om religiøse forhold hos enkeltpersoner og bruk av notater vil kreve samtykke fra konvertitten. Slike notater må oppbevares på en forsvarlig måte. Notater kan være nyttige i en asylsak, og bruk til dette formålet må vurderes av konvertitt og dennes advokat. Notater kan også gjøre det lettere dersom menigheten blir bedt om å skrive en bekreftelse eller attest på konvertittens deltagelse i menighetens liv.

For mer om konvertitter som flykter videre fra Norge, kirkeasyl, pengestøtte etc. se fullversjon av ressursdokumentet. Dette er tilgjengelig på www.kristenkonvertitt.no

Fullversjon

Del 1: Overordnet om konvertering

Innledning

Konvertering er et dramatisk skifte i menneskers grunnleggende forståelse av livet, av sannheten og av fellesskap med andre mennesker og Gud. De fleste opprettholder forbindelsen til sin egen kultur, bakgrunn, og tros- eller livssynsretning gjennom hele livet. Konvertering innebærer ofte et dramatisk brudd med samfunnet et menneske er født inn i, og får derfor ofte følger for flere enn den personen som skifter trostilhørighet eller mister sin trostilhørighet. Bildet er ikke entydig, og alle troshistorier og konverteringshistorier er unike. Noen har vokst opp med storfamilie og i lokalsamfunn der ulik tro eller livssyn har vært en helt naturlig del av oppveksten. For enkelte har mangfoldet også vært en del av kjernefamilien, der foreldre og søsken har ulike tilhørigheter. Likevel innebærer konvertering et brudd med en etablert balanse i familie, lokalsamfunn og storsamfunn, og kan få negative følger både for konvertitten og for hennes/hans nærmeste.

Konvertering påvirker alle deler av livet, også den «rollen» vi har fått utdelt gjennom vår fødsel inn i en familie, et samfunn og en kultur. Som mennesker er vi relasjonelle. Det vil si at vi er avhengige av gode og kjærlige relasjoner til menneskene som omgir oss. Men vi står i flere relasjoner enn den vi har med våre nærmeste. I den gammeltestamentlige (semittiske) tradisjon sies det at vi som mennesker blir formet i stadig dialog med våre naboer, i dialog med oss selv og med Gud.² Tros- eller livssynstilhørighet skapes, påvirkes og endres i dialog og/eller konflikt med våre omgivelser og menneskene rundt oss, men også i våre «samtaler» med oss selv, og i vårt møte og våre samtaler med Gud.

En slik eksistensiell inngang til spørsmålet om konvertering og hvordan vi møter konvertitter, kan være til hjelp når vi skal forholde oss til et så personlig og komplisert landskap.

Retten til tros- og livssynsfrihet

Retten til selv å velge sin tro eller sitt livssyn er en grunnleggende og ufravikelig menneskerettighet. Denne rettigheten var ingen selvfølge i Norge for bare hundre år siden, og har utviklet seg på en måte vi ikke ville kunne forestille oss for bare femti år siden. Retten til å velge sin egen tro eller overbevisning er heller ingen selvfølge i andre deler av verden. Mange steder motarbeides og undergraves slike rettigheter aktivt på tross av at slike rettigheter er nedfelt i internasjonale avtaler og konvensjoner.

De historiske røttene til slike rettigheter er komplekse og strekker seg over flere hundre år. I kjølvannet av to grusomme verdenskriger på 1900-tallet, hvor det særlig i den vestlige verden ble klart at vi måtte regulere både individuelle og nasjonale forhold på en annen måte enn før, ble menneskerettighetene utformet og retningsgivende.

De viktigste reguleringene av retten til tros- og livssynsfrihet finner vi følgende steder:

- De forente nasjoners menneskerettighetserklæring (FN), artikkel 18³.

² Se Reinhold Niebuhr: *The Self and the Dramas of History*, 1955.

³ Artikkel 18: «Enhver har rett til tanke-, samvittighets- og religionsfrihet. Denne rett omfatter frihet til å skifte religion eller tro, og frihet til enten alene eller sammen med andre, offentlig eller privat, å gi uttrykk for sin

- Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen (EMK), artikkel 9 ⁴.
- FNs internasjonale konvensjon om sivile og politiske rettigheter (SP), artikkel 18 ⁵.

Det er i dag vanlig å skille mellom ulike dimensjoner av tros- og livssynsfrihet:

- Friheten til å bekjenne seg til, anta, beholde eller skifte religion eller livssyn.
- Friheten til å praktisere sin tro i fellesskap med andre, med egne interne regler i trossamfunnet.
- Frihet fra tvang og fra diskriminering.
- Frihet til å oppdra sine barn i den tradisjon man selv tilhører.

Stater kan ikke fravike disse rettighetene, men de kan regulere hva trossamfunn og individer kan gjøre i samfunnet når dette er lovregulert eller iverksatt for å beskytte offentlig sikkerhet, orden, helse, moral, andres rettigheter. Dette har staten bare lov til dersom den opptrer «forholdsmessig». Myndighetene er også ansvarlig for å opplyse og undervise om disse rettighetene, og om begrensningene som ligger i forholdsmessig regulering.

Her er det viktig å påpeke:

- Tros- og livssynsfriheten beskytter individers rettigheter, og beskytter ikke religioner som sådan.
- Mennesker har også rett til å ha tolkninger av egen tradisjon og religion som avviker fra den dominerende tolkningen.
- Tros- og livssynsfrihet er en integrert del av det internasjonale menneskerettighets-systemet. Menneskerettigheter er universelle, udelelige og gjensidig avhengige av hverandre. Arbeid for å fremme tros- og livssynsfriheten bør derfor også søke å fremme alle menneskerettighetene.

Frihet til å velge er sentralt i vår kristne tro. Som kirker med et oppdrag om å nå ut til nye mennesker med budskapet om Jesus Kristus, er det også vår oppgave å arbeide for tros- og livssynsfrihet for alle. Det er også naturlig at vårt arbeid for å fremme tros- og livssynsfrihet gjøres med en bevissthet om, og et engasjement for alle menneskerettighetene.

Hvordan tror vi?

Kristen tro praktiseres på mange forskjellige måter. Enkeltpersoner, kirkesamfunn og menigheter vektlegger ulike sider ved troen. Sett fra utsiden er det også tydelige forskjeller mellom f.eks. gudstjenesten i en pinsemenighet, i en gresk-ortodoks menighet og i en metodistmenighet. For noen kristne grupper eller menigheter, er forkynnelse og lovsang det mest sentrale uttrykket for det kristne liv, i andre er det sosialt arbeid (diakoni), og i andre igjen stillhet og bønn. Alt kan være likeverdige uttrykk for kristen tro. Ulik vektlegging av forskjellige sider ved troen kan ikke uten videre måles opp mot hverandre som mer eller mindre viktige, og mange kristne vil være skeptiske til å si at noe er viktigere enn noe annet.

Konvertitter gir uttrykk for sin nye, kristne tro på forskjellig vis. De er preget av sin bakgrunn, sitt språk, sin konverteringshistorie, og de kristne menneskene og fellesskapene de har møtt. Våre troshistorier er sammensatt og i stadig utvikling. Det er også tilfellet for konvertitter. Det betyr at vi vektlegger ulike uttrykk for tro på forskjellig måte. For å forstå mer om hvordan hver enkelt av oss

religion eller tro gjennom undervisning, utøvelse, tilbedelse og ritualer.» For mer informasjon se:

<https://www.fn.no/Om-FN/Avtaler/Menneskerettigheter/FNs-verdenserklaring-om-menneskerettigheter>

⁴ Se: https://www.echr.coe.int/Documents/Convention_NOR.pdf

⁵ Se: <https://www.fn.no/Om-FN/Avtaler/Menneskerettigheter/Konvensjon-om-sivile-og-politiske-rettigheter>

vektlegger ulike deler av troen, kan det være nyttig å inndele uttrykk for tro i forskjellige dimensjoner.⁶ Dette kan også hjelpe konvertitten til å forstå at han eller hun er blitt del av et sammensatt og mangeartet globalt kristent fellesskap. Noen konvertitter har møtt kristen tro gjennom en eller flere av de følgende dimensjonene, noen har blitt omvendt som følge av flere av disse dimensjonene i samspill, og noen vektlegger kanskje dimensjoner som er nye for dem eller gjenkjennelige fra sin tidligere religiøse tilhørighet.

Forskjellige dimensjoner for tro er:

1. **Praksis: Ritualer og tilbedelse**
 - Gudstjenester, møter, tilbedelse og lovsang, meditasjon, pilegrimsvandring, sakramentale ritualer (dåp, nattverd), osv.
2. **Trosforståelse gjennom f.eks. læresetninger og dogmer**
 - Innhold i troen uttrykt i læresetninger (felles for nesten alle kirkesamfunn er den nikenske trosbekjennelsen), dogmer og teologisk-filosofiske utlegninger. Noen kirkesamfunn har nesten ingen dogmer (f.eks. kvekerne), mens hos andre kirkesamfunn har dogmene en mer sentral plass (f.eks. den katolske kirke).
3. **Fortellinger og den rollen de spiller i kirkesamfunnet eller menigheten**
 - For kristne gjelder dette alle fortellingene i Bibelen, og særlig fortellingene om Jesus. I for eksempel katolsk og ortodoks tradisjon finnes mange helgenfortellinger som utfyller de bibelske historiene.
4. **Troens konsekvenser for livsførsel, regulert gjennom etikk og moral og gjennom regler og påbud**
 - Fortolkningen av troen som hva man skal og ikke skal gjøre som kristen, er ofte sterkt forbundet med de ti bud og Bergprekenen til Jesus i Matteusevangeliet. Dette har i senere tid også blitt knyttet opp til menneskerettighetene. Vektlegging av etikk og moral betyr ofte grunnlag for engasjement i sosialt arbeid (Se punkt 6 nedenfor). Dette bidrar også til forståelsen av hvordan vi regulerer familieliv, likestilling, sosiale forhold, sosiale hierarkier, osv. (Se også pkt. 6. Sosialt fellesskap og religiøse institusjoner).
5. **Personlige opplevelser, erfaringer og følelser som preger den enkeltes tro eller fellesskapets tro**
 - Noen tradisjoner legger stor vekt på følelser, opplevelser, drømmer, trosopplevelser og erfaringer i sin trospraksis.
6. **Sosialt fellesskap og religiøse institusjoner**
 - Kirkesamfunn og menigheter blir ofte egne «enheter» i samfunnet. Det er ofte «spesialistene» (prester og pastorer, diakoner og andre ansatte) som regulerer enheten. Noen ganger er enheten en integrert del av samfunnet. Her finner vi også kirkesamfunnenes diakonale (sosiale) arbeid. I Norge har mange kirkelige enheter eller institusjoner fått en sentral plass i samfunnets sosiale arbeid (Frelsesarmeen, Kirkens Nødhjelp, Bymisjonen, Blå Kors, osv.), eller i form av utdanningsinstitusjoner (diakonale utdanningsinstitusjoner, bibelskoler, kristne folkehøyskoler, teologiske læresteder, osv.).
7. **Religiøs kunst og musikk**
 - Forskjellige uttrykk for tro som påvirker oss og bidrar til at vi kan tolke troen vår på andre måter enn bare gjennom ord (malerier, skulpturer, ikoner, kirkebygg og annen arkitektur, musikk, osv.).

⁶ Disse syv kategoriene ble definert av den skotske religionsviteren Roderick Ninian Smart. Se Smart: *The World's Religions: Old Traditions and Modern Transformations*. Cambridge: Cambridge University Press, 1989.

Hvorfor søker mennesker ny (eller kristen) tro? - en kort innføring i å forstå religiøs konvertering

Konvertering betyr «å snu» eller «å returnere». Før vi beskriver innholdet i en konvertering, må vi være bevisst på hva vi og andre forstår med konvertering.

Vår forståelse av ordet avhenger av i hvilken sammenheng vi bruker det. Det er for eksempel forskjell på norske myndigheters juridisk-byråkratiske forståelse og vår kirkelig-åndelige forståelse. I norsk tradisjon bruker vi ofte synonymet «omvendelse», som kanskje er mer dekkende for hvordan vi fra kirkenes og menighetenes side vektlegger flere sider av den religiøse, åndelige og følelsesmessige «bagasjen» ved en omvendelse (se de syv kategoriene ovenfor).

Samtidig bør vi være bevisst på at bakgrunnen vår preger forventningene til hvordan en konvertitt skal være, og hvordan konverteringen skal komme til uttrykk.

Det endelige «gjennombruddet», det bevisste tidspunkt for omvendelse, kan være resultat av ett konkret møte med f.eks. Jesus. På tross av det er det aldri én årsak til konvertering. Konvertering er ingen enkeltprosess, og det finnes ingen enkle, lettfattelige konsekvenser av denne prosessen. De ulike «delene» i en konverteringsprosess kan i korthet beskrives i fem punkter:⁷

1. Overbevisning som fører til avhopp fra gammel tradisjon (apostasi)
2. Nyorientering og religiøs oppvåkning mot noe helt nytt
3. Tilknytning til ny religiøs tradisjon
4. Formell tilknytning til f.eks. en menighet eller et fellesskap (institusjonell endring)
5. Tradisjonsendring

I korthet kan vi si at konvertering er⁸:

- En prosess over tid; ikke kun tilknyttet en enkelthendelse, selv om «det endelige gjennombruddet» gjerne knyttes til en slik hendelse
- Avhengig av den sammenheng personen står i: Relasjoner, forventninger, hendelser, osv. Konverteringen kan beskrives som kontekstuell
- En konverteringsprosess er sammensatt av mange forhold som gjensidig påvirker hverandre og bygger seg opp mot konvertering. De kan beskrives som kumulative.

Selv om vi møter konvertittene som kristne søstre og brødre, er det viktig å vurdere om konvertitten er oppriktig og troverdig. Det er da viktig at vi er klar over at vi alltid vil måle konvertitten ut fra våre egne idealer om hva en konvertitt «skal være». Som oftest vil en konvertitt aldri helt leve opp til vår bevisste eller ubevisste standard.

En klassisk definisjon på konvertering lyder som følger:

Konvertering innebærer en reorientering av sjelen til en person, hennes/hans valg om å snu seg bort fra likegyldighet eller fra en tidligere form for fromhet, til en annen. En snuoperasjon som fordrer en bevissthet om et stort skifte, der det gamle var galt og det nye er riktig.⁹

⁷ Lewis R. Rambo: *Understanding Religious Conversion*, New Haven and London: Yale University Press, 1993, ss.12-14.

⁸ Rambo, s.5.

⁹ Arthur Darby Nock: *Conversion*, New York: Oxford University Press, 1933 (s.7). Vår oversettelse.

Definisjonen dekker mange former for konvertering, men ikke alle. Vi kan for eksempel peke på Ruts konvertering i lojalitet til Naomi («Dit du går, vil jeg gå, og hvor du bor, vil jeg bo. Ditt folk er mitt folk, og din Gud er min Gud», Rut 1,16), og historiene i Apostlenes gjerninger om Kornelius (Apg 10,1-48) og den etiopiske hoffmannen (Apg 8,26-40). Ingen av disse bibelhistoriene peker på et radikalt oppgjør med egen fortid eller store bevisste, sjelelige valg på veien til konvertering. Likevel er de nevnte historiene sentrale i våre fortellinger om omvendelse i kristen tradisjon.

Bibelske tekster om konvertering

Det gamle testamentet har i tillegg til fortellingen om Rut også tekster som omtaler «fremmede» som kan ofre til Gud, og til og med delta i påskemåltidet dersom mennene var omskåret. Men hovedfokus for «omvendelse» er Israels troløshet og behov for å komme tilbake til og fornye den rette tro (f.eks. Jer 3,1-4,4 og Jes 55).

I det nye testamentet kan vi lese følgende trekk ved konvertering:

I Det nye testamentet finner vi beskrivelsen «født på ny» i forbindelse med konvertering. Ordene som brukes på gresk (gennethe anothen) betyr også «ovenfra», og viser slik til at det er Guds handlinger overfor oss som er avgjørende. Dette er Guds gave til oss (f. eks. Rom 12,1-2).

I tekstene i de fire evangeliene fremgår det at både Johannes døperen og Jesus forkynner anger over tidligere livsførsel som sentralt i omvendelsen. Johannes døperen er kritisk til de som ikke forstår at omvendelsens anger også medfører handling gjennom gode gjerninger. Jesu lignelser peker mer i retning av at konvertering dreier seg om en endret eller transformert forståelse av Gud, og hvordan Gud virker og arbeider i verden (Den bortkomne sønnen, Luk 15,11-32 og lignelsen om arbeiderne i vingården, Matt 20,1-16).

I Apostlenes gjerninger 2,38 finner vi Peters ord: «Vend om og la dere døpe i Jesu Kristi navn, hver og en av dere, så dere kan få tilgivelse for syndene, og dere skal få Den hellige ånds gave». Samtidig finner vi som nevnt historien om Kornelius (Apg 10, 1-48) og historien om den etiopiske hoffmannen (Apg 8,26-40) i samme skrift. Der ser det ikke ut til å være anger som kjennetegner konverteringen, men en inderlig søken etter Gud og sannheten.

Paulus snakker om Guds kall til oss (1. Kor 1,2), Guds «kjøp» av oss (1. Kor 6,20), Guds frigjøring av oss (Rom 6,17-18), eller Guds nådegave til oss (Rom 3, 21-26) på en måte som utdyper bruken av ordet «konvertering». I alle tilfeller er det Gud som tar initiativet, og konvertering er dermed en gave fra Gud. Den mest konkrete hendelsen som beskriver Guds inngripen, står i Apostlenes gjerninger, og handler om Saulus/Paulus' kallsopplevelse på veien til Damaskus. Selv sier Paulus lite om denne hendelsen i sine egne brev.

Hva skal konvertering føre til? Det nye livet er utdypende beskrevet i Det nye testamentet. I Peters første brev fremgår det at den nye fødsel har helt nye etiske, sosiale og teologiske konsekvenser for hvert enkelt mennesker som blir del av et nytt fellesskap og skal leve etter Guds regler. Dette er Guds rike på jorden som virker i verden og mellom mennesker, ut av kjærlighet.

Del 2: Kjennetegn ved kristen tro og konvertering til kristen tro

Sentrale trekk ved kristen tro

1. En relasjon

Å tro på Bibelens Gud er dypst sett å få en personlig relasjon til den treenige Gud. Bibelen bruker ulike begreper om denne relasjonen, blant annet Gud som Far (1. Joh 3,1), Jesus som brudgom (Ef 5,32), bror (Joh 20,17) og Herre (1. Pet 3,15), og Den Hellige Ånd som tar bolig i oss (Ef 5,4). I dette forholdet oppleves Jesus som levende, ekte og personlig. Joh 17,3 uttrykker det slik: «Og dette er det evige liv, at de kjenner deg, den eneste sanne Gud, og ham du utsendte, Jesus Kristus.»

- Vektleggingen av den personlige relasjon til Gud kan være forskjellig i de ulike kristne kirker. I kristen, vestlig tradisjon er det et sterkt fokus på det personlige ved troen. For en vestlig kristen kan for eksempel trosuttrykket i de historiske østkirkene se ut til å være preget av en mer kollektiv tenkning om tro. I kulturer hvor fellesskapstanken er framtrepende, kan det få konsekvenser i mer kollektive konverteringer (se også Apg. 16,30-33).

2. En kunnskapsside

Denne relasjonelle troen bygger på bestemte trossannheter: En konvertitt tror at Bibelens budskap om veien til frelse er sann, og eneste vei til Gud.

Imidlertid kan kristne vektlegge trosinnholdet ulikt og være uenige om enkelte lærepunkter. I et slikt felleskristent notat vil vi minne om at en konvertitts oppriktighet ikke bør avgjøres på det vi ser ulikt på.

Vi står sammen om de sentrale læresannhetene som kommer til uttrykk i den Nikenske og Apostoliske trosbekjennelse, og som en oppriktig konvertitt vil kunne slutte seg til:

- Vi tror på én Gud - i tre personer.
- Vi tror at Gud Fader er skaper av alt, synlig som usynlig. Han er evig og er allmektig.
- Vi tror at Jesus Kristus er vår Herre. Fra evighet av har han vært Guds enbårne Sønn. Han er sann Gud fra evighet, og ikke skapt. På grunn av sin inkarnasjon er han fullt og helt sant menneske: For to tusen år siden kom han til vår jord og ble født som menneske. Jesus er dermed Gud og menneske i ett. For vår frelses skyld tok han alle menneskers synd på seg, og ble gjort til synd for oss. Ved sin korsdød beseiret han synden, døden og det onde. Men idet han selv var uten synd, overvant han døden, sto opp fra de døde, og før opp til himmelen. Nå sitter han ved Guds høyre hånd i himmelen, og går i forbønn for sin kirke. En dag vil han komme igjen for å dømme levende og døde og opprette et evig rike.
- Vi tror på Den Hellige Ånd som er like evig og gudommelig som Faderen og Sønnen. Den Hellige Ånd arbeider i den kristne kirke på jord for å danne et folk for Gud. I kirken gis Jesu frelsesverk til tilgivelse for synd. Ånden tar bolig i de som tror, og gjennom dem virker Han et hellig liv og vitnesbyrd om Gud. En dag vil de døde i troen på Jesus Kristus reises opp igjen, og få del i det evige liv på den nye himmel og den nye jord.

En konvertitt har ikke nødvendigvis fått full innsikt i hva disse læresetningene innebærer, men trosbekjennelsene oppsummerer vår felleskristne tro som vi ønsker å undervise konvertitter om.

3. En erfaringsdimensjon

En relasjon er konkret og virkelig. Troen har dermed også en erfaringsdimensjon. Ulike kirkesamfunn vektlegger dette ulikt og kan ha ulikt språk for hva dette handler om:

- Erfaringen av Guds direkte tiltale gjennom Bibelen og forkynnelse av Guds Ord.
- Erfaringen av Guds nærvær i hverdagen, i stillhet og bønn, gjennom lovsang, liturgiske elementer og fellesskap.

- Erfaringen av levende Gudsliv gjennom relasjoner til andre troende, og vitnesbyrd fra disse om Guds gjerning i deres liv.
- Erfaringen av Den Hellige Ånds forvandlende kraft i eget liv.
- Erfaringen av konkrete bønnesvar og hjelp.
- Erfaringen av drømmer, helbredelse, tegn og under.

4. En trospraksis

Den personlige relasjon til Gud, tilslutning til bibelske kjernesannheter og erfaringen med Gud, får praktiske konsekvenser i livet. Den som konverterer, lever jo dette nye livet sammen med Ham. Selv om forståelsen og vektleggingen av kristen trospraksis kan være ulik, vil likevel noen sentrale elementer være bærende:

- En troende blir en del av den kristne kirke. Det innebærer å jevnlig søke fellesskap med andre troende til bønn, lovprisning og deling av Guds Ord.
- For en konvertitt vil det være avgjørende å forstå og bli kjent med Bibelens innhold. Gud har åpenbart seg i historien, og denne frelseshistorien finner vi i Skriften. Det er framfor alt gjennom Bibelens budskap vi kan lære Gud å kjenne.
- Å be til Gud, alene og i fellesskap, blir naturlig del av en ny trospraksis. I bønnen «Vår Far»/«Fader Vår» lærer Kristus den troende å henvende seg til Gud, og hva som er hovedsaken og formålet i all kristen bønn.
- Den som blir kristen, vil la seg døpe.
- De fleste kirkesamfunn vektlegger viktigheten av å gå jevnlig til nattverd.
- Som disippel vil en kristen leve i etterfølgelse av Jesus Kristus som Herre i sitt liv. En kristen ønsker derfor å virkeliggjøre Guds vilje med livet, til et forandret liv i lydighet mot Bibelens Gud. Dette kommer ikke minst til uttrykk i de ti bud, det doble kjærlighetsbudet og Bergprekenens undervisning.
- Kristendom er i sin natur oppsøkende og inviterende. Misjonsbefalingen (Matt 28,18-20) gir troende et klart oppdrag om å dele budskapet om Jesu død og oppstandelse til alle. Sammen med fellesskapet vil en derfor vitne om det kjennskap en selv har fått med Gud. Og man vil gjøre det gode overfor andre, særlig i møte med de mest trengende. Gjennom ord, gjerning og forbønn formidles at «Guds rike» er kommet nær, og hva dette riket innebærer. For konvertitter med muslimsk bakgrunn kan dette være ekstra krevende fordi de risikerer sterke sanksjoner fra sine tidligere medtroende. Å være stille med troen vil likevel være vanskelig. De gode nyhetene må deles med andre.

Dåpsforståelse og dåpspraksis

Forskjellige trossamfunn har ulike syn på hva dåpen er og begrunnelsen for å døpe. Men tross forskjeller i dåpssyn enes vi i forståelsen av at dåp og tro henger uløselig sammen. Vi enes også i behovet for god trosopplæring, både før og etter dåpen.

Tidspunkt for dåp

Kristne kirkesamfunn praktiserer ulike tidspunkt for dåp av konvertitter. Der noen døper raskt etter en omvendelse, og gir opplæring i etterkant, vil andre gi opplæring først, for senere å døpe. Dermed vil alle norske menigheter som døper, ønske å gi undervisning om innholdet i den kristne tro.

Det kan være gode grunner til å vente med dåp til man er sikker på at konvertitten har forstått farene man utsettes for ved å ta dette steget, og teologien det innebærer. I enkelte sammenhenger vil man også vente med dåp til konvertittens familie (eventuelt familieoverhode) har gitt sitt samtykke.

På den annen side: I Det nye testamente knyttes dåpen til omvendelsen. Dåp bør derfor ikke uten særskilte grunner utsettes for lenge. Å bli møtt med mistenksomhet eller at det stilles uopnåelige krav til kunnskap, refleksjon og erfaring, kan svekke håpet om å bli del av den kristne kirke. Alle som søker kristen tro og dåp fortjener å bli tatt på alvor.

For de fleste konvertitter er dåp uansett et stort steg og viktig uttrykk for ny tro. I noen tilfeller kan det likevel være at dåp gjennomføres i håp om å få opphold. Likevel vil både tidlig og sen dåp stå trygt når den knyttes til god trosopplæring og kristen dannelse.

I og med at vi som kristne har ulike dåpssyn, er det vanskelig å gi tydelige råd om tidspunkt for dåp i et felleskristent dokument som dette. I stedet vil vi oppfordre til bevisstgjøring og refleksjon for de ledere, prester, pastorer og enkeltkristne som skal gå sammen med dem som er i konverteringsprosesser.

Opphold og dåp

Uansett dåpssyn er vi enige om at dåpen ikke er det eneste som skal til for å bli frelst. Den kommer alltid som en del av en helhetlig prosess. Søknad om asylopphold kan dermed ikke vurderes på grunnlag av dåpen alene, men like mye på den bekjennelse som konvertitten kan avlegge overfor menigheten og offentlige myndigheter. Det er den samlede kunnskap, kjennskap, erfaring og trospraksis som har vist seg over en lenger periode, og blitt bevitnet av menighetens ledere, som kan danne grunnlag for opphold. I denne trospraksis inngår selvsagt dåp, men også aktiv deltakelse i menighetens liv og fellesskap, i hverdag og høytid.

Som utenforstående kan en ofte få en opplevelse av at myndighetene forenkler vurderingen av hvorvidt vi har å gjøre med en oppriktig konvertitt eller ikke. Som kristne har vi behov for å understreke at en troverdighetsvurdering ikke kan gjøres ut fra en enkel sjekklister. Her trengs kjennskap til vedkommende over tid. Og de menighetsmedlemmene som har gått sammen med konvertittene over en periode, vil derfor være de som har best kompetanse til å vurdere troverdighet. Dette er imidlertid et perspektiv som det dessverre ofte har vært vanskelig å få forståelse for hos asyldmyndighetene.

Forståelse for kristen tro

Som tidligere nevnt er ingen veier til tro lik. Dette oppleves forskjellig alt etter personlighet, og kulturell og religiøs bakgrunn. Men det vil alltid være en vei; en vandring. Noen opplever konverteringen som et tydelig valg og oppbrudd fra én tro til en annen: Det skapes umiddelbare og markante endringer i livsførsel. For andre er det en gradvis overgang: Overbevisningen om den kristne tros sannhet blir klarere, samtidig som man gradvis slipper deler av den virkelighetsforståelsen man levde i før. Kristen praksis vil tilta, som bønn, menighetsliv og deltakelse i diakonalt arbeid. Samtidig bærer konvertitten med seg sin egen bakgrunn, historie og kultur inn i den nye tro. Den nye troen kan derfor framstå som annerledes enn det vi er vant med som norske kristne. Hver enkelt blir slik på sett og vis «sine egne kristne».

Som kristen kirke bør vi derfor være forsiktige med å være for mistenksomme og kritiske i møte med for eksempel en muslim som søker Jesus, men som framstår annerledes enn det vi forventer. Vi har ikke mulighet til å avgjøre noen fullstendig objektiv vurdering av en annens tro. Troen handler først og fremst om en relasjon til Gud, en relasjon vi ikke kan ha full innsikt i. Vår oppgave er å møte alle søkende med tillit og tålmodighet, undervisning og veiledning.

Bekvemmelighetskonvertitter?

Mange som søker opphold i Norge på grunnlag av konversjon, blir avvist av norske myndigheter fordi de hevdes å være «bekvemmelighetskonvertitter»¹⁰. Det er liten tvil om at det finnes tilfeller der dåp søkes fordi en ønsker å få opphold i Norge på grunnlag av konversjon. Faren for at vi som kristen kirke kan bli lurt er dermed tilstede. Samtidig vil vi hevde at en bevisst og reflektert holdning fra vår side til dåp, undervisning og oppfølging av søkende, vil bidra til å oppdage eventuelle bekvemmelighetskonvertitter.

Det er ved dåpen at en konvertitt blir del av det aktuelle kirkesamfunn. Fra et indrekirkelig perspektiv blir dåpen dermed et «tegn» på at troen er oppriktig og konverteringen reell, så langt en kan se. Norske myndigheter vil imidlertid ikke nødvendigvis godta dåp som bevis på at konverteringen er reell. Samtidig vet vi at muslimer verden over søker Jesus og den kristne tro. Mange blir kristne på tross av at de risikerer sterk motstand, og ikke har håp om opphold i Vesten. Mange konverterer etter at de har fått opphold i et vestlig land. Samtidig forteller mange at deres søken til kristen tro begynte allerede i opprinnelseslandet. Felles for dem alle er at dåpen er et tydelig tegn overfor andre muslimer at man virkelig har forlatt islam. Dåpen kan dermed være inngangen til forfølgelse. Dette bør vi kjenne til når vi forbereder til et liv etter dåp.

Del 3: Menigheten i møte med konvertitter

Hvordan gi konvertitter en god opplæring

Nye landsmenn er en ressurs for våre menigheter og det er ønskelig at alle finner en plass, enten i en etnisk norsk eller en migrantmenighet. Fordi man ofte ikke vet hvor lenge konvertitter får anledning til å bli værende, er det viktig at de får god opplæring og at denne starter raskt. Målet er å utruste dem til å vokse i etterfølgelse av Jesus Kristus, og fortsette denne prosessen, også dersom de må forlate den menigheten de først kommer i kontakt med. Alle menigheter har ikke ressurser til å starte egne opplegg for konvertitter, og det er heller ikke nødvendig. Det sentrale er at man har en bevisst og samvittighetsfull forståelse av at konvertitter trenger god oppfølging og opplæring. Dette er ikke nødvendigvis noe som krever en spesiell kompetanse, men forutsetter en viss trosmessig modenhet og forpliktelse fra den som skal gi opplæring.

Vi vil trekke frem noen praksiser som kan legge grunnlaget for god opplæring:

- La noen erfarne kristne jevnlig lese Bibelen sammen med konvertitten og lære ham/henne selv å lese i Bibelen. Hjelp konvertitten til å stille spørsmål til teksten og reflektere over anvendelse i eget liv. Oppmuntre til å lese Bibelen på egenhånd.

Forslag til enkle spørsmål:

1. Hva ser du? Gjenfortell det du har lest
2. Hva liker du? Fortell om det som taler til deg
3. Hva trenger du? På hvilken måte forteller denne teksten deg om noe du trenger i din hverdag, menighet eller familie

¹⁰ Uttrykket «bekvemmelighetskonvertitt» har blitt brukt om de som oppgir konvertering som grunnlag for asyl uten at de i virkelighet er konvertitter. Norske myndigheter vurderer om den enkelte er en reelle konvertitt («bekvemmelighetskonvertitt») der anførselen om konvertering er strategisk begrunnet (se NOAS: «Strengest i klassen» (2018), s. 28: https://www.noas.no/wp-content/uploads/2018/04/Strengestiklassen_170x240_web.pdf. Hentet 3. mai 2019)

- Inkluder konvertitter i de aktiviteter eller tilbud som allerede finnes i menigheten og legg vekt på at vedkommende skal bli en del av gudstjenestefellesskapet og av det sosiale fellesskapet
- Hjelp konvertitten til å reflektere over egen konvertering, konsekvenser og følger av avgjørelsen, og forhold til tidligere religion
- La konvertitten bli del av et mindre fellesskap i menigheten hvor han/hun får mulighet til å bli kjent med andre kristne og være delaktig i et mindre trosfellesskap. Gi gjerne konvertitten tidlig anledning til å bidra ved å fortelle sin historie, holde andakt, lede eller liknende i slike sammenhenger. På denne måten kan vedkommende bli satt i stand til å danne og lede et tilsvarende disippelgjørende fellesskap dersom han eller hun blir sendt ut av, eller til et annet sted i landet
- En enkel modell for husgruppe-samling kan bygge på følgende 5 elementer:
 1. Vitnesbyrd: hva vil vi takke Jesus for denne uken?
 2. Hvile: bruk noen minutter på å være stille for å søke Gud. Bruk musikk om ønskelig
 3. Bibelstudium: Les bibeltekst sammen og reflekter rundt teksten i plenum. Bruk gjerne spørsmålene nevnt ovenfor
 4. Omsorg: Be for de behov som finnes i gruppen; sykdom, bekymringer, behov etc.
 5. Utsendelse: Send hverandre ut i en ny uke som etterfølgere av Jesus
- Bruk dine egne livserfaringer og din egen trosvandring som ressurs i møte med konvertitten. Alle kristne har en troshistorie og erfaringer som kan være til hjelp, oppmuntring, støtte og utfordring til vekst for andre troende

Det finnes for øvrig svært mange gode og velprøvde programmer for disippelgjøring og trosopplæring. Sjekk ressursbanken i del 4 av dokumentet for en oversikt over aktuelle ressurser i møte med konvertitter fra andre religioner.

Menighetens ansvar og oppfølging av konvertitter

Menigheter som tar imot nye troende, bør være bevisst på at man som fellesskap er kalt til å gi opplæring og oppfølging, og at man blir konvertittens nye familie. Særlig i møte med konvertitter, som kanskje i tillegg er i en asylprosess, er dette noe som fordrer en høyere bevissthet om dette ansvaret enn vanlig.

Vi vil trekke frem noen områder hvor menigheter bør ta tydelig ansvar:

- Det er menigheten som fellesskap som kan og bør gi konvertitter oppfølging og opplæring. Ansvaret kan ikke plasseres hos enkeltpersoner, men må bæres av fellesskapet. Det kan være krevende å følge opp konvertitter, og det er svært viktig at man har en tilnærming som sikrer at man kan følge konvertitter over lang tid på en måte som ivaretar både dem og menneskene som skal følge dem opp.
- Inkludere konvertitten i menighetsfellesskapet. Alle mennesker trenger et sosialt fellesskap og søker et sted å høre til. Asylsøkere som konverterer fra andre religioner står i fare for å tape deler av eller hele sitt sosiale fellesskap som en følge av konvertering, og det er naturlig at menigheten stiller opp som sosial arena. Hjelp gjerne konvertitter med å bli kjent i lokalsamfunnet og inviter inn i sosiale sammenhenger i menighetsfellesskapet.
- Danne seg et utfyllende bilde av og bli kjent med konvertittens historie og situasjon. Dette er viktig både med tanke på relasjonsbygging, å gi tilpasset opplæring i kristen tro, og eventuell bistand i en asylsak.

- Språkferdigheter er viktig med tanke på integrering i menighet og samfunn, og det kan gi asylsøkere en meningsfull ventetid dersom de kan komme i gang med norskopplæring. Menigheter må gjerne hjelpe konvertitter i gang med norskopplæring, og menighetenes forskjellige aktiviteter kan representere svært nyttige norskspråklige treningsarenaer. Det finnes også mange gode ressurser for menigheter eller andre som ønsker å starte organisert språkopplæring. Se oversikt ressursbank side XX
- Ta notater underveis. Skriv ned hvordan den nye troen blir synlig, hvilket inntrykk du sitter med av konvertitten underveis i prosessen, deltakelse i forskjellige aktiviteter, endringer og observasjoner, henvendelser angående dåp eller annet som markerer en overgang i konvertittens liv. Informer konvertitten om hvorfor du tar notater og om at disse må godkjennes av ham/henne dersom de skal brukes i offentlig sammenheng. Hos de fleste ansatte i kirkene er det taushetsplikt om religiøse forhold hos enkeltpersoner og bruk av notater vil kreve samtykke fra konvertitten. Slike notater må oppbevares på en forsvarlig måte. Notater kan være nyttige i en asylsak, og bruk til dette formålet må vurderes av konvertitt og dennes advokat. Notater kan også gjøre det lettere dersom menigheten blir bedt om å skrive en bekreftelse eller attest på konvertittens deltagelse i menighetens liv.
- Det er utfordrende å støtte konvertitter økonomisk. Menigheter, kirkesamfunn og organisasjoner bør ha en gjennomtenkt og grundig praksis som baserer seg på definerte overordnede prinsipper dersom man yter økonomisk støtte til konvertitter, f.eks i forbindelse med rettsprosesser. Økonomisk støtte til enkeltpersoner kan bidra til asymmetriske relasjoner, manglende selvstendighet, utnyttelse av sjenerøsitet og det bør utvises forsiktighet ved denne type støtte. Det finnes imidlertid mange andre måter å støtte konvertitter på, og menigheter oppfordres til å tenke ut alternativer i stedet for økonomisk støtte.

Menigheten og asylprosessen

I tilfeller hvor asylsøknad ikke vinner frem, kan det å vende tilbake til hjemlandet være en løsning som bør vurderes. Et nytt liv på flukt i Europa er svært krevende, og en illegal tilværelse i Norge bør ikke oppmuntres dersom det anses trygt å returnere til hjemlandet.

Å vende hjem kan være forbundet med fare og kan for øvrig være en krevende opplevelse av å ikke ha lykkes. Det kan være forskjell mellom mannlige og kvinnelige konvertitter når det gjelder retur til hjemland. Kvinnelige konvertitter med muslimsk bakgrunn står i fare for å bli tvangsgiftet med en muslim hvilket som oftest vil innebære mangel på frihet til et levende trosnivå.

I noen tilfeller kan det å returnere til hjemlandet med en utsendelse fra en kirke eller menighet, gjøre det enklere for en konvertitt å vurdere hjemreise som alternativ. Dette innebærer imidlertid i mange tilfeller en stor risiko og det må derfor gjøres nøye avveininger og vurderinger av slike løsninger. I mer lukkede land hvor forfølgelse er omfattende, finnes det kristne nettverk som opplærte konvertitter kan komme i kontakt med. Dette vil kreve en lengre prosess slik at disse sårbare nettverkene ikke settes i fare. I flere land, som f.eks. Iran, vil det være svært vanskelig å komme inn i undergrunnsmenigheter. Returnerte konvertitter kan over lang tid oppleve å bli møtt med stor skepsis fra eksisterende kristne nettverk. Det er i slike tilfeller viktig å ha en plan for hvem som skal følge opp og støtte konvertitten i denne fasen.

Det er krevende å love pengestøtte til konvertitter etter retur. Vi anbefaler å se etter andre løsninger for støtte som ikke knyttes til økonomiske ytelser.

Ved eventuelt innvilget opphold i Norge, vil en asylsøker få tildelt en bostedskommune. Her bør menigheter være årvåke og snakke med flyktningkontor og/eller IMDI slik at konvertitt ikke flyttes til en tilfeldig kommune et annet sted i landet, men dersom det er mulig, kan bli værende hvor han/hun har et nettverk, eller selv ønsker å flytte. Menigheten bør ved innvilget oppholdstillatelse sette seg inn i vilkårene i denne, da det finnes flere typer tillatelser med forskjellige begrensinger og grad av midlertidighet, som fordrer videre hjelp og støtte til konvertitten.

Dersom konvertitt flytter til annen del av landet, bør menigheten ta kontakt med KIA, Norges kristne råd eller NORME for å få kontaktinfo til menigheter som er åpne for konvertitter, med tanke på å hjelpe konvertitt til å komme i kontakt med nytt menighetsfelleskap.

Hva med kirkeasyl? ¹¹

Kirkeasylet har som fenomen lange historisk røtter i kirkens historie. I Norge er det særlig siden begynnelsen på 1990-tallet at kirkeasyl ble en praksis knyttet til asylsøkere. Kirkeasyl er imidlertid ikke en institusjon eller ordning kirker kan invitere til, anbefale eller velge som fremgangsmåte i asylsaker. Kirkeasylet oppstår derimot idet en asylsøker i en nødssituasjon søker tilflukt i en kirke eller bedehus, menigheten ikke ber politiet om å hente ut vedkommende med makt, og myndighetene selv sier de ikke vil gjøre det. (Politiets praksis i slike tilfeller er regulert ut fra instruks gitt av justisdepartementet 05.07.93 og 04.03.99.) Menigheten blir i en slik situasjon ikke prinsipielt en part i saken, men en tredjepart i en konflikt primært mellom asylsøker og myndighetene. Vi registrerer imidlertid en utvikling hvor kirkeasyl ikke lenger har den samme status som det har hatt og hvor ulike kirkesamfunn tilsynelatende behandles ulikt. Spørsmålet er også om bygningen oppfattes som «kirkebygg» eller «gudshus».

Hvordan bygge god relasjon med asylmottakene?

Menigheter i nærheten av asylmottak kan hjelpe til med å gi beboerne gode sosiale og religiøse tilbud. Det skal alltid tydelig fremgå hvilken type aktivitet det er snakk om. Ta kontakt med ledelsen ved mottaket og bli enig om tiltak i fellesskap eller som egne tilbud fra menigheten: Middager, turgrupper, språkcafe, informasjon om det norske samfunnet, osv. Det er også lov å invitere åpent til kristent fellesskap i lokalmiljøet gjennom de ulike menighetene og forsamlingene, for de av beboerne som ønsker det. Alle tilbud til beboerne må gjøres etter avtale med mottaket, og overordnet i tråd med retningslinjene fra Utlendingsdirektoratet (<https://www.udi.no/asylmottak/onsker-a-drive-mottak/regelverk-for-drift-av-asylmottak/>). Mottaket er også privathjemmet til de som bor der. Det er derfor viktig å ta særlige hensyn og ha godt samarbeid, både med mottak og beboere, om tiltak i og utenfor mottaket.

En idé er å sette opp bil/busstransport til ulike aktiviteter der hvor avstanden er stor og offentlig transport er begrenset. Erfaring viser at det er lurt å samarbeide på tvers av menigheter og organisasjoner (Røde Kors, idrettslag, osv.) slik at tilbudene og aktivitetene utfyller hverandre. Har mottaket eller kommunen frivillighetskoordinator, kan en samtale med vedkommende også være lurt. Frivillighetskoordinator har god oversikt over andre aktører og også over mulige støtteordninger for tiltak og aktiviteter.

¹¹ For en grundigere behandling av temaet anbefales Den norske kirkes hefte "Hva er en flyktning?": https://kirken.no/globalassets/kirken.no/om-kirken/samfunnsansvar/asyl-innvandring-integrering/hefte_flyktninger_desember_2016.pdf og dokument «Betenkning om kirkeasyl»: https://kirken.no/globalassets/kirken.no/aktuelt/filer-2014/kirkeasyl_betenkning_november_2014.pdf

Økumenisk fellesskap: hvordan bruke våre søsterkirker i Norge og resten av verden

Dersom en konvertitt som har vært knyttet til en menighet av ulike årsaker flytter videre, er det viktig at vedkommende blir en del av et menighetsfellesskap på det nye bostedet. Avhengig av hvilket sted konvertitten flytter til er det imidlertid ikke sikkert at konvertitten vil kunne finne en kirke som er lik den som han/hun reiser fra. Det er derfor på sin plass å understreke det økumeniske fellesskapet mellom forskjellige kirker i Norge og i utlandet. Ved å fortelle og forklare konvertitter om hvordan det finnes mange forskjellige kirker som er ulike, men likevel er en del av den samme familien, forberedes han/hun på å bli del av en kirke som i uttrykk er annerledes enn den han/hun kjenner til så langt. Konvertitter som reiser videre må hjelpes til å finne et nytt menighetsfellesskap, uavhengig av konfesjonell tilhørighet.

Del 4: Ressursbank

Her finner du flere ressurser for å møte og lære opp konvertitter i kristen tro. Ressursene er delt inn i fire hovedgrupper. Listen er et resultat av innspill fra forskjellige kirker og organisasjoner. Den enkelte menighet må selv vurdere ressursene for sitt bruk, og bruke de som virker nyttige og hjelpsomme.

Har du andre ressurser du tenker andre kan ha glede av å vite om, kan du melde det inn her! XX link til nettside XX

1. Hvilke ressurser er egnet til å bygge fellesskap med, og komme i kontakt med migranter, asylsøkere og andre?
2. Hvordan dele og vitne om egen tro?
3. Disippelskap
4. Bibler på forskjellige språk
5. Litteratur om fagfeltet

1. Fellesskap og kontakt med menigheten

- **Språkkafeer, norskkurs og andre aktiviteter:** Internasjonale middager, kor, kvinnegrupper, strikkegrupper og andre aktiviteter er godt egnet for å komme i kontakt med mennesker fra andre land. De fleste menigheter og forsamlinger har allerede lokaliteter som er egnet til slike fellesskap. Ta kontakt med Kia Norge dersom man ønsker ideer eller hjelp til å komme i gang. Ideer kan også hentes på; <http://kianorge.no/> og <http://kianorge.no/barnehage9/om-sprakopplaeringsprogrammet-kia-kompetanse/>
- **IMI Språkskole** Er siden 2010 blitt utviklet til kveldskurs som drives av frivillige. Manual kan bestilles gratis fra terje@imikirken.no
- **Flyktningegudstjester** kan gjennomføres av lokale menigheter som ønsker å sette tematisk fokus på migranter og mennesker på flukt. Forslag til tekster, salmer og tekstgjennomgåelse er delt av Kia Norge her: <http://kianorge.no/flyktningegudstjeneste/>
- **"Hva er en flyktning?"**, hefte fra Den norske kirke med kort innføring om flyktninger og asylsøkere og mottak i Norge: https://kirken.no/globalassets/kirken.no/om-kirken/samfunnsansvar/asyl-innvandring-integrering/hefte_flyktninger_desember_2016.pdf

- **Bruktbutikker** har mange steder vist seg å være svært godt egnede arenaer for å komme i kontakt med nye landsmenn, spesielt kvinner. De kan også være gode praksissteder for arbeids- og språktrening. Det er flere kristne organisasjoner som driver bruktbuikter.
- **Peace Between** er et videobasert verktøy utviklet av European Evangelical Alliance, hvis mål er å engasjere menighetene til tjeneste for innvandrere og asylsøkere. Man kan bruke verktøyet til å lage temakvelder, eller i husgrupper. Les mer om Peace Between her; <https://www.europeanea.org/introducing-the-peace-between/>
- **30 dagers bønn for verdens muslimer** er en bønneguide for kristne gjennom muslimenes fastemåned Ramadan. Ulike folkegrupper og temaer blir løftet opp i bønn blant mange hundre tusen forbedere verden over. Se den norske oversettelsen her: <https://30dagersbonn.wordpress.com/>

2. Vitnebyrd og deling av tro

- **Tro i mødet. Indføring i kristentro i et religiøst mangfoldigt samfund** er et dansk ressursmaterieil som både henvender seg til mennesker med nyåndelig bakgrunn og mennesker med annen monoteistisk tro (troen på én Gud) som søker kristen tro. Materieilet består av en veilederbok (praktisk og teoretisk) og to samlinger på ni hefter hver til henholdsvis de med nyåndelig og monoteistisk bakgrunn. Materieilet finnes på dansk, arabisk og farsi. Alt er tilgjengelig gratis på nett både online og som pdf'er: <https://religionsmoede.dk/materialer/dabsoplaering>
- **Tro mellom venner** (Friendship first) er et kurs hvor kristne lærer mer om hvordan de kan dele vennskap og tro med muslimer på en naturlig måte. Kurset er laget av Tim Green og Steve Bell, er oversatt til norsk og kan kjøpes av Lunde forlag. For mer informasjon: <http://friendshipfirst.org/> og https://www.lundeforlag.no/tro-mellom-venner-2_2#
- **Jesus-filmen** har gjennom mange år gitt en god, visuell, fremstilling av Jesu liv og tjeneste, død og oppstandelse. Filmen er oversatt til en rekke ulike språk. Nå er filmen også inndelt i mindre snutter som kan brukes i mindre grupper. Se alle mulighetene på siden: <https://www.jesusfilm.org/watch.html> og <https://www.jesusfilm.org/>
- **Al Massira grupper;** Al Massira er et videobasert verktøy med undervisning om hva Bibelens profeter sier om Jesus. Verktøyet er utarbeidet i Midtøsten og tar utgangspunkt både i verdensbilde og de eksistensielle spørsmålene mange fra Midtøsten stiller seg. Al Massira, som betyr «Reisen» på arabisk, er oversatt til en rekke språk, inkludert norsk, farsi, tyrkisk, somalisk, tysk, spansk, osv. Målet er å ta med søkende mennesker fra Midtøsten på en reise i hva Bibelen (profetene) sier om Jesus. Se mer info om Al Massira på <http://almassira.org/> eller ta kontakt med NORME for sertifisering og bruk av verktøyet.
- **Alphakurs** gir en tematisk undervisning av grunnsannheter i den kristne tro. Arrangeres jevnlig av en rekke menigheter. Materieil kan bestilles på siden: <http://norge.alpha.org/>
- **A journey through the Bible** er et hefte for migranter, utgitt av Bibelselskapet, om hvordan Bibelen møter mennesker på flukt, eller migrerer. Hftet er godt egnet for mennesker som har forlatt hjemmene sine, enten de har vært på flukt eller ikke. Hftet er oversatt til åtte ulike språk, og kan bestilles på bibel.no: <https://www.bibel.no/Verbum/Nettbokhandel/Menighet/Migranter>
- **Story telling** er en godt egnet måte å dele evangeliet til såkalte muntlige kulturer, hvor historiefortelling er en viktig del av formidlingen. Fortellingene kan ha en kronologisk tilnærming og følge historielinjen i Bibelen, eller brukes mer tematisk. Spesielt egnet er det

når man bruker fortellinger med enkeltmenneskers møte med Jesus (eller med Gud i Det gamle testamentet). For mer informasjon se ulike nettsteder:

- <https://lifehacker.com/5965703/the-science-of-storytelling-why-telling-a-story-is-the-most-powerful-way-to-activate-our-brains>
- <http://www.scripturesinuse.org/>

3. Disippelskap

- **Joining the family** er et kurs for å utruste menigheter i å kunne være en familie, og å vise omsorg for kristne med en muslimsk bakgrunn. Menighetsliv er ofte en utfordring for nye troende fra en muslimsk bakgrunn, da de kulturelle barrierene kan være store. Kurset er utarbeidet av Tim Green og Roxy, og er under oversettelse til norsk. Mer info om kurset kan hentes her: <http://www.joiningthefamily.org/> og boken kan kjøpes her: <https://www.kitab.org.uk/joining-the-family-the-book>
- **Come, follow me** er et kurs spesielt laget for kristne med muslimsk bakgrunn. Kurset er spesielt egnet for disippelskapsgrupper, og tar blant annet for seg temaer som: Gud som Far, nytt liv i Kristus, dåp, hvordan forholde seg til forfølgelse, skjebnetro og magi. Mer informasjon kan hentes på siden: <https://come-follow-me.org/>
- **Discovery Bible Study (DSB)** er en metode for å studere Bibelen som også er egnet til smågrupper eller en-til-en-medvandring. Man går igjennom en tekst, deltagerne gjenforteller med egne ord, stiller seg spørsmål knyttet til teksten, og speiler seg i personene som er med i teksten. Til slutt stiller man seg spørsmålet hva teksten sier om Gud/Jesus, om menneskene/oss, og hva som er aktuelt for oss i dag? Mer informasjon kan hentes på siden: <http://dbsguide.org/>
- **Småfelleskap/husgrupper** Se et eksempel på slike samlinger på side ... om konvertitter i mindre fellesskap.
- **Enkel Kirke** Gruppeopplegg utviklet av kirker i Asia. Skal være så enkelt at nye kristne etter kort tid kan lede sin egen gruppe, samtidig som kvaliteten på disippelgjøringen er bra. En konvertitt som reiser videre skal kunne starte sin egen gruppe. Nøkkelen er fem enkle praksiser som over litt tid blir fem kulturer: 1. Vitnesbyrd om hva Gud har gjort 2. Hvile i Guds nærvær 3. Bibelstudier med tre enkle spørsmål 4. Bønn for behov og sykdom og 5. Utsendelse til å vise godhet, fortelle enkelt om Jesus og be for folks behov. Bestill enkel manual fra IMI-kirken hos terje@imikirken.no
- **Dåpsundervisning på farsi** Hva er kristendommen? (What is Christianity?) Dette dokumentet kan være til stor hjelp for menigheter som forbereder nye troende for dåp, ikke minst fordi mange norske dåpsundervisnings-opplegg ikke er tilpasset målgruppen konvertitter. Ressursen er å finne på linken: <http://www.farsinet.com/drmiller/>
- **Tjeneste, mentorskap og medvandring** er alle av stor betydning i disippellivet. Vi er kalt til å leve ut vår tro i fellesskap og sammen med andre. Nye troende trenger medvandrere som går sammen med dem, og introduserer dem for tjeneste i menigheten og i mindre grupper. Her har enhver menighet ulike muligheter og en rekke ressurspersoner.

4. Bibler og litteratur på ulike språk

Internettressurser:

Bibel.no og bibelapper er gode steder å finne bibeltekster på forskjellige språk. Noen av dem har også høytlesning av Bibelen på ulike språk. To apper som brukes mye er Olive Tree, og You Version. Her finner man både bibeloversettelser, kommentarer og leseplaner.

Trykte bibler og ressurser:

På bibel.no kan man kjøpe trykkede utgaver av Bibelen på forskjellige språk. Det er også mulig å bestille bibler på forskjellige språk fra de lokale bibelselskapene, f.eks arabisk oversettelse fra Det arabiske bibelselskapet i Egypt eller oversettelse til swahili fra bibelselskapet i Kenya.

Barne- og ungdomsbibler har ofte et enklere språk og kan være en nyttig ressurs i trosopplæringen dersom konvertitten enda ikke snakker norsk, eller ikke kan lese og skrive.

5. Litteratur om fagfeltet

Utfyllende og lettfattelig om lovgivning og forpliktelser:

Asylkoden. 99 spørsmål og svar fra den norske asyldebatten. André Møkkelgjerd.

Pax forlag. 2017.

Hva er en flyktning. Vigdis Vevelstad. Universitetsforlaget. 2017